

SEYn linjaus koskien kalastusta

SEY hyväksyy kalastuksen, kun se on ekologisesti kestävä, kalojen hyvinvoinnin kannalta oikein toteutettua ja sillä tähdätään ensisijaisesti ravinnonhankintaan tai tarpeelliseksi todettuun kannan säätelyyn. Luonnon vesiekosysteemeissä kalat saavat elää vapaina ja toteuttaa lajityypillistä käyttäytymistään, joten pidämme kalastusta luonnonmukaisempaa ja parempaa vaihtoehtona kuin teollista eläinproteiinin tuotantoa. SEY ei sen sijaan hyväksy pelkästään urheilu- ja virkistystarkoituksessa tapahtuvaa kalastusta.

SEY haluaa Suomeen laadittavaksi maa- ja metsätalousministeriön toimesta kansallisen toimintaohjelman, joka keskittyy kalojen hyvinvoinnin edistämiseen. Tämä tarkoittaa sitä, että kalojen hyvinvointiaspekti asetetaan läpileikkaavaksi teemaksi kaikkeen kalankasvatukseen, kalastuselinkeinon ja vapaa-ajankalastuksen kehittämiseen. Ohjelman määrärahoja on kohdennettava myös tutkimukseen, millä saadaan lisätietoa eri kalastustapojen vaikutuksesta kalojen hyvinvointiin Suomen olosuhteissa.

Kaupallisen kalastuksen tulee olla suunnitelmallista ja sitä toteutettaessa tulee noudattaa annettuja lajikohtaisia kiintiöitä ja suosituksia. Liian suuri kalastuspaine voi vaarantaa tiettyjen kalakantojen elinvoimaisuuden ja niiden toipuminen voi viedä vuosikautia tai jopa vuosikymmeniä. Sivusaaliin määrää tulee yhä pyrkiä vähentämään merkittävästi ja samalla parantamaan sen hyödyntämistä. Kaupallisten kalastajien tulee seurata kalojen hyvinvointia parantavia uusia innovaatioita. Ei voi olla niin, että määrältään ja arvoltaan suurimman saaliin muodostavat volyymikalastuslajit jäävät kokonaan tainnuttamatta. Volyymikalastuksessa onkin alettava kehittää ja tulevaisuudessa käyttöönottaa Suomen olosuhteisiin soveltuvia aluksella tapahtuvan koneellisen (sähkö) tainnutuksen muotoja.

Vapaa-ajankalastuksessa tulee noudattaa hyviä kalastuskäytäntöjä ja asetettuja pyyntimittoja sekä rauhoitusajoja. Uhanalaiset kalakannat tulee edelleen rauhoittaa pyynniltä kokonaan. Alamittoja tulee seurata jatkuvasti ja valmius niiden nostoon kalapopulaatioiden turvaamiseksi on oltava välitön. Ala- ja ylämittaiset kalat sekä uhanalaisten tai rauhoitettujen lajien yksilöt tulee vapauttaa, mikäli kalat eivät ole pahasti vahingoittuneet pyynnin vuoksi. Muutoin kalastuksen tulisi kuitenkin tähdätä ensisijaisesti ravinnonhankintaan ja tarpeetonta kalojen pyydystämistä ja vapauttamista tulisi välttää. Verkkopyydysten käyttöä vapaa-ajan kalastuksessa tulisi rajoittaa nykyisestä tuntuvasti pyyntiaikojen sekä paikkojen osalta ja verkkojen silmäkokoa tulisi kasvattaa. Tämänhetkinen tilanne on kestävä ja uhkaa kalakantojen elinvoimaisuutta laaja-alaisesti.

Kalastuksen myötä kuolee myös paljon muita eläimiä. Erilaisiin verkkopyydysiin ui paljon hylkeitä ja takertuu vesilintuja. Etenkin yleistyneet hylkeenkestävät rysät ovat lisänneet hyljekuolemia. Suomen rannikkovesillä puhutaan useista sadoista hylkeiden pyydyskuolemista vuositasona, mutta määrä lienee todellisuudessa vielä tätä korkeampi. Pyydysten määrän säännöstelemisen ohella ensiarvoisen tärkeää olisi myös niiden määrääminen koettaviksi riittävän usein.

Kalastuslakiin ja tarkemmin kalastuksen ohjaukseen ja rajoittamiseen tulee sisällyttää yksityiskohtaisesti kalojen asianmukainen tainnutus ja muut lopetuskäytännöt. Tämä velvoittaisi kaikessa kalastuksessa myös kalastuskilpailuissa kalojen eettisempään kohteluun niitä lopetettaessa. Se helpottaisi myös kalastusvalvojen työtä mahdollistaen tehokkaamman puuttumisen laiminlyönteihin. Viimeaikaisen tutkimustiedon valossa myös ravut ja muut äyriäiset ovat kalojen tapaan kykeneviä aistimaan kipua. Näin ollen rapujen tainnuttamatta keittämistä ei pitäisi sallia, vaan ne tulisi sita ennen tainnuttaa sähköllä siihen suunnitellulla laitteella. Myös näytösluontoinen elävien rapujen esittely esimerkiksi ravintoloissa tulee kieltää.

SEY pitää kalastuskilpailuja eettisesti kyseenalaisina tapahtumina, joissa tapahtuva kalojen pyydystäminen ei ole tarpeenmukaista ravinnonhankintaa. Valtaosa niistä on nykyisellään säännöiltään eläinsuojelulain vastaisia. Jotta eläinsuojelulain noudattaminen voitaisiin taata, kalastuskilpailut tulisi mielestämme ehdottomasti laskea kuuluviksi eläinkilpailuihin. Aluehallintovirasto pystyisi tällöin tilanteen niin vaatiessa määräämään kilpailujen järjestäjän kustannuksella eläinlääkärin valvomaan, että kilpailutilanteessa noudatetaan lakia ja sitä koskevia säännöksiä sekä määräyksiä.

SEY ei pidä hyväksyttävänä sellaisia kalastusmuotoja, joissa kaloille aiheutetaan tarpeetonta kipua ja kärsimystä. Tällaista on esimerkiksi pyydystä ja päästä -tyyppinen urheilukalastus. Kala altistuu kiistatta väsyttäessä, ylös nostettaessa, käsiteltäessä ja vapautettaessa vammoille ja stressille. Sama kala voi elämänsä aikana käydä tämän läpi lukuisia kertoja. Jos ja kun tarkoituksena ei ole kalan pyydystäminen ravinnoksi tai sen suhteen ollaan hyvin valikoivia, täyttää tämä kalastusmuoto eläinsuojelulain määrittelemän tarpeettoman kivun ja kärsimyksen tunnusmerkistön. SEY esittää täten puhdasta pyydystä ja päästä -kalastusta kiellettäväksi. Niin ikään elävien syöttikalojen käyttö kalastuksessa ei ole SEYn mukaan hyväksyttävää toimintaa. Syöttikalojen kohdalla pyynti, säilytys, koukkuun asettaminen ja niiden avulla kalastus johtaa niillä pitkäkestoiseen kipuun ja kärsimykseen.

SEY linjaa, että kaikessa kalastuksessa olisi syytä yleisesti tarkastella pyyntimenetelmiä kalojen hyvinvoinnin näkökulmasta. Kalojen hyvinvoinnin kannalta haitallisia pyyntimenetelmiä tulisi tarvittaessa rajoittaa ja käyttää muutenkin harkinnanvaraisesti. SEY ei pidä esimerkiksi verkkopyydysten käyttöä kalojen hyvinvoinnin kannalta suotuisena eikä suosittelen niiden käyttöä. Kyseiset pyydystyypit ovat sangen valikoimattomia ja niiden aiheuttama kuolema on usein kaloille tuskallinen ja hidaskuolema. Lisäksi paenneille kaloille aiheutuu verkkopyydyksistä paljon vammoja. Etenkin vapaa-ajankalastuksessa myös katoaa paljon erilaisia verkkopyydyksiä. Kestävän muovimateriaalin takia nämä niin sanotut haamupydykset jatkavat tappamista vielä kadonneinakin, ja niiden saaliiksi päätyy paljon muita eläimiä, kuten hylkeitä ja saimaannorppia.

SEY esittää seuraavia kalastustapoja ja -välineitä kiellettäviksi:

- Pyydystä ja päästä -kalastus (pois lukien vahingoittumattomien ala- ja ylämittaisten kalojen sekä uhanalaisten tai rauhoitettujen lajien yksilöiden vapauttaminen)
- Elävien syöttikalojen käyttäminen kalastuksessa
- Väkäsellisten koukkujen käyttö kalastuksessa

SEYn suosittelemat käytännöt kalastukseen

- Pyyntimuotoja tulisi tarkastella kriittisesti. Sellaisia pyyntimuotoja, joilla aiheutetaan kaloille tarpeetonta ja/tai pitkittynyttä kipua ja kärsimystä, ei tulisi käyttää lainkaan.
- Kalaa tulee kaikessa kalastuksessa pyydyksestä poistettaessa käsitellä varoen ja välttää aiheuttamasta sille tarpeetonta kipua ja kärsimystä.
- Tainnutus tulee tehdä välittömästi pyydyksestä poistamisen jälkeen kyseiselle lajille parhaiten soveltuvalla menetelmällä. Keskikokoiset ja suuret kalat tulee tainnuttaa mieluiten napakalla iskulla päähän. Tämän jälkeen kala pitää viipymättä verestää. Pienet (alle 200 gramman) kalat voi lopettaa taittamalla nopeasti niiden niskat tai leikkaamalla pää poikki kalasaksilla.

- Ravut tulee tainnuttaa ennen niiden keittämistä. Ideaalitapauksessa tämä tapahtuu sähköllä siihen suunnitellulla laitteella.
- Nahkaiset tulee tainnuttaa asianmukaisesti ennen tappamista, käsittelyä tai verenlaskua.
- Volyymikalastuksessa tulisi alkaa kartoittaa aluksella tapahtuvan koneellisen (sähkö) tainnutuksen käyttöönottoa.
- Asianmukaisesta tainnutuksesta tulee huolehtia aina. Tämä koskee myös erilaisia kalastuskilpailuja kuten pilkkikilpailuja. Kalat tulee tainnuttaa ja lopettaa välittömästi pyytämisen jälkeen, vaikka sitä ei kyseisen kilpailun ohjesäännöissä edellytettäisi. Vaadimme myös viranomaisia valvomaan kalojen lopetuksen toteuttamista kalastuskilpailuissa ja muissa massatapahtumissa.
- Kalastuskilpailut tulee laskea kuuluviksi eläinkilpailuihin.
- Kalastettaessa tulisi pyyntimuotokohtaisesti käyttää kalan hyvinvoinnin kannalta parhaita mahdollisia välineitä.
- Käytettyjen koukkujen tulisi aina olla väkäsettömiä.
- SEY ei suosittele verkkopyydyksien käyttöä. Niitä käytettäessä tulee suosia kalojen hyvinvoinnin kannalta parhaita mahdollisia pyydyksiä. Verkkopyydysten käyttöä vapaa-ajan kalastuksessa tulisi rajoittaa nykyisestä tuntuvasti pyyntiaikojen sekä paikkojen osalta ja verkkojen silmäkokoa tulisi kasvattaa. Troolia käytettäessä tulisi luopua puomitroolin käytöstä ja edesauttaa kalojen mahdollisimman nopeaa ja turvallista nostamista alukseen pumppaamalla. Kalat eivät saa jäädä puristuksiin ja niiden loukkaantumisriski pitää minimoida.
- Vapaa-ajankalastuksen tulisi tähdätä ensisijaisesti ravinnon hankkimiseen urheilu- ja virkistystarkoituksen sijaan.
- Kalastuksen tulisi olla harkinnanvaraista ja kalastusta ei tulisi jatkaa tavoitellun saalismäärän saavuttamisen jälkeen.
- Kalastettaessa tulee aina noudattaa säädettyjä alamittoja ja uhanalaisten tai rauhoitettujen kalojen kalastuskieltoja.
- Muiden kuin ala- ja ylämittaisten kalojen, uhanalaisten tai rauhoitettujen lajien yksilöiden ja suurten emokalojen vapauttamista tulisi välttää.
- Loukkaantuneet kalat, joiden selviämismahdollisuudet ovat heikot täytyy lopettaa vapauttamisen sijaan.
- Kalan vapautus tulee tehdä varoen ja minimoimalla turha käsittely sekä kalan ilmalle altistuminen.